ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.
Завідувач кафедри _____ Яна РАЄВСЬКА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор МАУП _____ Кирило МУРАВЙОВ
«25» вересня 2024 р.
Протокол № 10 від 25 вересня 2024 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий), 8 рівень НРК
Ступінь	доктор філософії
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітньо-наукова програма	«Психологія»
Форма іспиту	комбінована: комп'ютерне тестування + презентація і захист дослідницької пропозиції
Шкала	100–200 балів

Київ – МАУП – 2024

1. Загальні положення

Вступний іспит зі спеціальності складається в МАУП і є одним із складників конкурсного бала.

Складник	Хто проводить	Вимога
СВІ: тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) + іноземна мова	УЦОЯО	СВІ 2024: ТЗНК ≥ 160, іноземна мова ≥ 100; СВІ 2023: іноземна мова ≥ 130, ТЗНК ≥ 100
Іноземна мова в конкурсному балі	МАУП	результат СВІ або власний іспит – за рішенням закладу
Іспит зі спеціальності (за цією програмою)	Предметна комісія МАУП	поріг – за Правилами прийому МАУП 2024

Особливості вступної кампанії 2024 року (зі змінами МОН від 24 червня 2024 року)

- Вступ на денну форму навчання – лише за державним замовленням; за контрактом – лише на заочну та вечірню форми.
- Поріг ТЗНК 160 балів є умовою допуску до вступних іспитів у всіх ЗВО та наукових установах.
- Вступники з міжнародним сертифікатом рівня B2 і вище (TOEFL, IELTS, Cambridge English, TestDaF, DELF, DALF) звільняються від тесту з іноземної мови.
- Формула конкурсного бала та вагові коефіцієнти визначаються Правилами прийому МАУП 2024.
- Для вступників з дипломом магістра з іншої галузі знань предметна комісія може призначити додатковий вступний іспит.

Нормативна база

1. Закон України «Про освіту» (зокрема ст. 42 «Академічна доброчесність»).
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
4. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, постанова КМУ № 44 від 23.03.2016 (зі змінами).
5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, постанова КМУ № 266 від 29.04.2015 (зі змінами).
6. Національна рамка кваліфікацій, постанова КМУ № 1341 від 23.11.2011 (зі змінами).
7. Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, наказ МОН № 266 від 06.03.2024, зареєстрований у Мінюсті 14.03.2024 за № 379/41724 (зі змінами від червня 2024 року).

8. Правила прийому до аспірантури МАУП у 2024 році; Положення про академічну доброчесність МАУП; Положення про предметні та апеляційну комісії МАУП.

2. Мета, завдання і вимоги до вступника

Мета іспиту – визначити готовність вступника до самостійного оригінального дослідження в психології на рівні доктора філософії.

Завдання:

1. Перевірити теоретичні знання з психології в обсязі магістерської програми (7 рівень НРК).
2. Оцінити володіння методологією і методами дослідження; у 2024 році це єдиний складник вступу, що їх перевіряє.
3. Оцінити якість, реалістичність і етичну обґрунтованість дослідницької пропозиції.
4. Перевірити дотримання академічної доброчесності та етики психолога-дослідника.

Вступник повинен знати:

- ключові теорії, школи і парадигми психології, їхню емпіричну базу та обмеження;
- сучасний стан досліджень у власній проблемній області;
- кількісні, якісні та змішані дослідницькі дизайни, принципи психометрики;
- етичні стандарти досліджень за участю людини та вимоги академічної доброчесності.

Вступник повинен вміти:

- сформулювати дослідницьке питання та перевірювані гіпотези;
- критично аналізувати наукові джерела, зокрема англомовні та індексовані в Scopus / Web of Science;
- обрати дизайн, вибірку, методики і статистичний аналіз адекватно до гіпотез;
- аргументовано захищати свою позицію в науковій дискусії;
- коректно цитувати джерела за APA 7 або ДСТУ 8302:2015.

3. Структура і процедура іспиту

Іспит складається з двох частин: комп'ютерного тестування в комп'ютерному класі та захисту дослідницької пропозиції. Обидві частини проводяться в один день.

Частина	Зміст	Форма	Час	Бали
I. Тестування	50 тестових завдань з усіх 9 розділів програми	комп'ютерне тестування в комп'ютерному	90 хв	0–60

Частина	Зміст	Форма	Час	Бали
		класі		
II. Дослідницька пропозиція	Письмовий текст (подається заздалегідь) + публічний захист	презентація + дискусія	10 хв доповіді + 10 хв питань	0–40
Разом				**0–100 → шкала 100–200**

Процедура

1. До іспиту допускаються вступники, результати ЄВІ яких відповідають порогам розділу 1 (перевірка за даними ЄДЕБО).
2. За 7 календарних днів до іспиту вступник подає до відділу аспірантури: дослідницьку пропозицію (PDF і DOCX), список публікацій (за наявності) та підписану декларацію академічної доброчесності (див. розділ 6).
3. Відділ аспірантури перевіряє пропозицію на текстові збіги та за 2 робочі дні до іспиту передає її членам комісії разом із звітом перевірки.
4. Вступник прибуває до комп'ютерного класу за 30 хвилин до початку з документом, що посвідчує особу. Особисті речі та електронні пристрої здаються до місця зберігання.
5. Кожен вступник отримує індивідуальний логін і пароль. Система формує індивідуальний варіант випадковим вибором завдань із банку за специфікацією (розділ 8); порядок завдань і варіантів відповідей перемішується.
6. Перед початком – інструктаж і пробне завдання, що не оцінюється. До завершення спроби можна переходити між завданнями та змінювати відповіді; через 90 хвилин спроба завершується автоматично.
7. Бал за тест нараховується автоматично; вступник бачить його одразу та підписує роздруковану відомість. Протокол спроби зберігається для апеляції.
8. Після тестування – захист дослідницької пропозиції. Кожен член комісії оцінює незалежно за рубрикою (розділ 7); бал – середнє арифметичне, округлене до цілого.
9. Результати оприлюднюються не пізніше наступного робочого дня; апеляція – протягом одного робочого дня після оприлюднення.

Технічні збої. Якщо збій стався не з вини вступника, технічний адміністратор фіксує це в акті. Вступник продовжує спробу з подовженням часу або проходить тест у резервний день. Під час повітряної тривоги тестування призупиняється, вступники прямують до укриття, а час спроби зберігається.

Комп'ютерний клас: робочі місця з відстанню, що унеможливлює перегляд чужого екрана; доступ до інтернету закритий, крім системи тестування; тест запускається в захищеному режимі браузера. У класі працюють

не менше 2 членів комісії та технічний адміністратор. Дозволено чистий аркуш із штампом для чорнових розрахунків і калькулятор у системі; чорнетки здаються після тесту.

Склад комісії: не менше 3 осіб з науковим ступенем за спеціальністю, зокрема щонайменше 1 доктор наук. Потенційний науковий керівник не оцінює свого вступника.

Дистанційний формат (лише за рішенням Приймальної комісії, наприклад для вступників з тимчасово окупованих територій чи з-за кордону): той самий тест з прокторингом – увімкнена камера і мікрофон, демонстрація кімнати, показ екрана, відеозапис за згодою вступника.

4. Зміст програми

Зміст охоплює 9 розділів. Від вступника очікується не лише знання понять, а й вміння застосовувати їх до дослідницьких ситуацій.

Розділ 1. Методологічні та історичні засади психології

- Психологія як наука: предмет, об'єкт, місце в системі наук; фундаментальна і прикладна психологія.
- Рівні методології; парадигми: позитивістська, постпозитивістська, конструктивістська, феноменологічна.
- Ключові напрями: психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, гуманістична та екзистенційна психологія, когнітивна психологія, культурно-історична теорія та теорія діяльності, еволюційна психологія.
- Розвиток психології в Україні: Г. Костюк, О. Запорожець, П. Зінченко, С. Максименко та сучасні школи.
- Криза відтворюваності та відкрита наука: передреєстрація, відкриті дані.

Розділ 2. Загальна психологія та психологія особистості

- Свідомість, самосвідомість, несвідоме.
- Когнітивні процеси: сприймання, увага, пам'ять, мислення, мовлення; евристики та когнітивні упередження.
- Емоції та емоційна регуляція; мотивація (теорія самодетермінації, самоефективність); воля та саморегуляція.
- Особистість: психодинамічний, диспозиційний (Велика п'ятірка, HEXACO), соціально-когнітивний, гуманістичний підходи; темперамент, здібності, інтелект.
- Ідентичність, самоставлення, сенс життя, життєвий світ особистості.

Розділ 3. Вікова та педагогічна психологія

- Періодизація розвитку: Піаже, Виготський, Еріксон, екологічна модель Бронфенбреннера; вікові кризи.
- Теорія прив'язаності та її сучасні дослідження.
- Психологія навчання: зона найближчого розвитку, метакогніція, саморегульоване навчання.

- Розвиток дітей і підлітків в умовах війни, втрати та вимушеного переміщення.

Розділ 4. Соціальна психологія

- Соціальне пізнання, атрибуція, установки; когнітивний дисонанс.
- Соціальний вплив: конформізм, послух, переконування.
- Групи та міжгрупові відносини: теорія соціальної ідентичності, стереотипи, упередження.
- Колективна травма і стійкість спільнот; психологія дезінформації; психологія управління та організацій.
- Кроскультурна психологія та проблема WEIRD-вибірок.

Розділ 5. Клінічна психологія та психологія ментального здоров'я

- Біопсихосоціальна модель; модель «діатез–стрес».
- Класифікації: МКХ-11 та DSM-5-TR.
- Стрес, травма, ПТСР і комплексний ПТСР; посттравматичне зростання; моральна травма.
- Тривожні, депресивні, адиктивні розлади.
- Доказова психотерапія; перша психологічна допомога; психосоціальна реабілітація військовослужбовців і ветеранів.
- Супервізія та інтервізія; вигорання і вторинна травматизація фахівців.

Розділ 6. Психофізіологія, нейронаука та цифрові технології

- Нейробіологічні основи психіки: нейропластичність, стрес-системи (ГГН-вісь).
- Психофізіологічні методи: ЕЕГ, варіабельність серцевого ритму, шкірно-гальванічна реакція, айтрекінг; біофідбек.
- VR/AR у діагностиці та терапії; цифрове ментальне здоров'я, телепсихологія.
- Штучний інтелект у психології: можливості, ризики, етика.

Розділ 7. Психодіагностика і психометрика

- Класична теорія тестів і IRT; надійність (α, ω, тест-ретест) та валідність; факторний аналіз.
- Адаптація методик, інваріантність вимірювань, нормування.
- Клінічне інтерв'ю, скринінгові інструменти (PHQ-9, GAD-7, PCL-5), проективні методики.

Розділ 8. Методологія і методи психологічного дослідження (розширений)

У 2024 році ЄВВ з методології ще не було, тому цей розділ охоплює і загальнонаукову методологію.

- Загальнонаукова методологія: наукове знання, теорія, гіпотеза, закон; фальсифіковність; індукція та дедукція.
- Логіка дослідження: проблема → питання → гіпотеза → операціоналізація → дизайн → аналіз → інтерпретація.

- Кількісні дизайни: експеримент, квазіексперимент, РКД, кореляційний, лонгітюдний; внутрішня і зовнішня валідність.
- Якісні методи (тематичний аналіз, IPA, обґрунтована теорія) та змішані методи.
- Вибірка: стратегії, аналіз потужності (G*Power), насиченість.
- Статистика: шкали вимірювання, описова статистика, перевірка гіпотез, помилки I та II роду, розмір ефекту, довірчі інтервали; параметричні та непараметричні критерії; ANOVA, регресія, медіація та модерація, SEM.
- Програмне забезпечення: SPSS, R, JASP / jamovi, NVivo / ATLAS.ti.
- Систематичні огляди та метааналіз (PRISMA 2020); стандарти звітності APA JARS.
- Наукометрія: бази Scopus і Web of Science, фахові видання України, ORCID, оформлення публікацій.

Розділ 9. Етика досліджень і професійна етика психолога

- Гельсінська декларація, Етичний кодекс APA, Європейський кодекс доброчесності у дослідженнях (ALLEA), Етичний кодекс психолога.
- Інформована згода, конфіденційність, захист персональних даних; дослідження з вразливими групами.
- Роль комісії з етики досліджень; конфлікт інтересів; авторство.
- Академічна доброчесність: види порушень за ст. 42 Закону «Про освіту», хижацькі журнали, відповідальне використання генеративного ШІ.

5. Дослідницька пропозиція

Дослідницька пропозиція – це самостійно написаний проєкт дисертаційного дослідження на 4 роки. Вона не є частиною магістерської роботи та не складається з її фрагментів.

Технічні вимоги

- Обсяг: 20 000–30 000 знаків з пробілами (без списку джерел і додатків).
- Мова: українська; анотація до 250 слів – українською та англійською.
- Шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5, поля 2 см.
- Джерела: не менше 25, з них не менше половини – за останні 5 років і не менше 10 – англомовні рецензовані статті; оформлення APA 7 або ДСТУ 8302:2015.

Обов'язкова структура

1. Титульна сторінка: тема, ПІБ вступника, ORCID (за наявності), бажаний науковий керівник.
2. Анотація та ключові слова.
3. Актуальність: наукова та соціальна значущість проблеми для України.
4. Критичний огляд літератури та прогалина в знанні (research gap).

5. Мета, дослідницькі питання, гіпотези.

6. Об'єкт, предмет, теоретична рамка.

7. Методологія: дизайн, учасники і обґрунтування обсягу вибірки, інструменти з психометричними характеристиками, процедура, план аналізу даних.

8. Етичні аспекти: ризики для учасників, згода, захист даних, план подання на етичну комісію.

9. Очікувана наукова новизна та практичне значення.

10. Обмеження та ризики проєкту в умовах воєнного стану і способи їх подолання.

11. План-графік на 4 роки (2024–2028) та план апробації.

12. Список джерел.

13. Декларація академічної доброчесності з розкриттям використання ШІ.

Захист

- Доповідь до 10 хвилин, 8–12 слайдів: проблема, прогалина, питання, дизайн, етика, очікувані результати, графік.
- Дискусія до 10 хвилин. Комісія перевіряє, чи вступник самостійно володіє змістом пропозиції: чому обрано цей дизайн, що буде, якщо гіпотеза не підтвердиться, як дістати вибірку.
- Нездатність пояснити ключові елементи власного тексту є підставою для сумніву в самостійності (див. розділ 6).

Рекомендовані напрями: ментальне здоров'я та психологічна стійкість в умовах війни; психотравматологія та реабілітація; психофізіологія та цифрові технології в психології; супервізія та професійне становлення психолога; соціальна психологія та психологія управління.

6. Академічна доброчесність

Усі матеріали та відповіді вступника є його самостійною роботою. Порушення академічної доброчесності тягне анулювання результату іспиту (ст. 42 Закону «Про освіту»).

Перевірка дослідницької пропозиції

Рівень оригінальності	Рішення
≥ 80%	допускається до захисту
60–79%	комісія аналізує збіги вручну: коректні цитати та загальновживані фрази не є плагіатом
< 60% або виявлений плагіат	не допускається, частина II оцінюється в 0 балів

Пороги визначає Положення про академічну доброчесність МАУП; тут наведено рекомеповані значення.

Використання генеративного ШІ

- Дозволено: пошук джерел, перевірка мови, допомога з перекладом анотації – з обов'язковим розкриттям у декларації.

- Заборонено: генерувати текст пропозиції або її розділів, гіпотези, огляд літератури; наводити непрочитані джерела; використовувати ШІ під час іспиту.
- Неіснуюче джерело в списку літератури кваліфікується як фабрикація.

Порушення під час тестування

- Використання шпаргалок, смартфонів, навушників, сторонніх вкладок чи сервісів ШІ.
- Списування, підказки, передача завдань іншим особам.
- Спроба вийти із захищеного режиму браузера, сфотографувати чи скопіювати завдання, винести чорнетки з класу.
- У дистанційному форматі: присутність сторонніх осіб або вимкнення камери.

У разі порушення складається акт за підписами членів комісії, вступник відсторонюється від іспиту, а його результат анулюється. Вступник має право на апеляцію.

Обов'язки комісії: неупереджене оцінювання за оприлюдненими рубриками, декларування конфлікту інтересів, конфіденційність ідей вступника.

Декларація академічної доброчесності (зразок)

*Я, , **заявляю, що дослідницьку пропозицію** «» підготовлено мною самостійно. Усі запозичення оформлені посиланнями, усі джерела мною прочитані. Інструменти ШІ використовувалися: ☐ ні; ☐ так – _____ (назва та мета). Мені відомо, що порушення академічної доброчесності тягне анулювання результату вступного випробування.*

Дата _____ Підпис _____

7. Критерії оцінювання

Підсумковий бал = 100 + бал за частину I (0–60) + бал за частину II (0–40), тобто від 100 до 200. Для участі в конкурсі потрібно не менше 140 балів загалом, а також не менше 24 балів за частину I і 16 за частину II. Пороги підлягають затвердженню Правилами прийому МАУП 2024.

Частина I. Комп'ютерне тестування (0–60 балів)

Бали нараховує система автоматично; штрафу за неправильну відповідь немає.

Тип завдання	Кількість	Балів за завдання	Разом	Правило нарахування
А. Вибір однієї правильної відповіді з 4	40	1	40	1 – правильно; 0 – неправильно або без відповіді
Б. Встановлення відповідності, множинний вибір, ситуаційні задачі на	10	2	20	2 – усе правильно; 1 – одна помилка; 0 – дві й більше

Тип завдання	Кількість	Балів за завдання	Разом	Правило нарахування
аналіз даних і дизайну				
Разом	**50**		**60**	

Частина II. Дослідницька пропозиція (0–40 балів)

Критерій	Макс. балів	Що свідчить про максимум
Актуальність і огляд літератури	6	Чітко сформульована прогалина; сучасні міжнародні та українські джерела; синтез, а не перелік
Мета, питання, гіпотези	5	Питання випливають з прогалини; гіпотези перевірювані
Методологія	8	Дизайн відповідає питанням; обсяг вибірки обґрунтований; інструменти валідні; аналіз запланований
Етична обґрунтованість	4	Оцінені ризики; згода, захист даних, план підтримки учасників
Новизна, реалістичність, план-графік	4	Проєкт здійсенний за 4 роки; вклад конкретний
Презентація	4	Укладено в регламент; логічно, без читання з аркуша
Відповіді на питання	9	Аргументованість; відкритість до критики; самостійне володіння змістом
Разом	**40**	

Понижувальні фактори: порушення оформлення джерел чи обсягу – мінус до 2 балів; нерозкрите використання ШІ – наслідки згідно з розділом 6.

Конкурсний бал визначається за формулою Правил прийому МАУП 2024. До нього входять бал цього іспиту та бал з іноземної мови (ЄВІ або власний іспит – за рішенням закладу), помножені на вагові коефіцієнти.

8. Тестова частина: специфікація, тематика та зразки завдань

Кожен варіант містить 50 завдань, вибраних із банку за специфікацією. Оскільки у 2024 році ЄВВ з методології ще не було, розділ 8 дає 17 з 60 балів і половину завдань типу Б.

Специфікація тесту

Розділ програми	Тип А (1 бал)	Тип Б (2 бали)	Завдань	Балів
1. Методологічні та історичні засади	4	0	4	4
2. Загальна психологія та психологія особистості	5	1	6	7
3. Вікова та педагогічна психологія	3	1	4	5
4. Соціальна психологія	4	0	4	4
5. Клінічна психологія та ментальне здоров'я	6	1	7	8
6. Психофізіологія, нейронаука, цифрові технології	3	0	3	3

Розділ програми	Тип А (1 бал)	Тип Б (2 бали)	Завдань	Балів
7. Психодіагностика і психометрика	4	1	5	6
8. Методологія і статистика	7	5	12	17
9. Етика та академічна доброчесність	4	1	5	6
Разом	**40**	**10**	**50**	**60**

Рівні складності: близько 30% – знання понять і теорій; 50% – розуміння та застосування; 20% – аналіз і оцінювання (усі завдання типу Б).

Банк завдань: не менше 300 завдань; кожне проходить експертизу двох викладачів, які його не складали. Банк конфіденційний; за місяць до іспиту на сайті МАУП публікується демоверсія з 20 завдань, які не входять до робочого банку. Після кампанії – психометричний аналіз завдань (складність, дискримінативність).

Перелік тем, на основі яких складено завдання

1. Предмет психології та його зміна в історії науки; парадигми та рівні методології.
2. Психоаналіз, біхевіоризм, когнітивна, гуманістична психологія: ключові ідеї та критика.
3. Культурно-історична теорія Виготського; українські психологічні школи.
4. Криза відтворюваності та відкрита наука.
5. Увага, пам'ять, мислення; евристики та когнітивні упередження.
6. Теорії емоцій і емоційної регуляції; теорії мотивації.
7. Підходи до особистості: диспозиційний, соціально-когнітивний, психодинамічний; інтелект; сенс життя.
8. Періодизації розвитку; теорія Піаже; психосоціальна теорія Еріксона; прив'язаність.
9. Метакогніція; вплив війни на розвиток дітей і підлітків.
10. Атрибуція, установки, конформізм, соціальна ідентичність; колективна травма; дезінформація.
11. Біопсихосоціальна модель; МКХ-11 і DSM-5-TR; ПТСР і комплексний ПТСР; посттравматичне зростання.
12. Доказова психотерапія; перша психологічна допомога; реабілітація ветеранів; супервізія; вигорання.
13. ГГН-вісь і стрес; варіабельність серцевого ритму; ЕЕГ; VR-терапія; ШІ в психології.
14. Класична теорія тестів і IRT; надійність і валідність; адаптація методик; скринінг.
15. Наукове знання, гіпотеза, фальсифіковність; логіка дослідження; операціоналізація.

16. Експеримент, квазіексперимент, кореляційний і лонгітюдний дизайни; загрози валідності; причинність.

17. Шкали вимірювання, параметричні та непараметричні критерії, помилки I і II роду, розмір ефекту, потужність, довірчі інтервали.

18. Регресія, ANOVA, медіація та модерація, SEM, багаторівневі моделі.

19. Тематичний аналіз, IPA, змішані методи; систематичний огляд і метааналіз (PRISMA 2020); наукометрія.

20. Інформована згода, конфіденційність, дослідження з вразливими групами; види порушень академічної доброчесності; авторство; ШІ в науці.

Зразки тестових завдань

Тип А (1 бал). Оберіть одну правильну відповідь.

1. (Розділ 3) Поняття «зона найближчого розвитку» запровадив: А) Ж. Піаже; Б) Л. Виготський; В) Е. Еріксон; Г) Дж. Боулбі.

2. (Розділ 5) Як окремий діагноз, відсутній у DSM-5-TR, у МКХ-11 виокремлено: А) посттравматичний стресовий розлад; Б) розлад адаптації; В) комплексний посттравматичний стресовий розлад; Г) генералізований тривожний розлад.

3. (Розділ 8) Дослідник порівнює тривожність тих самих учасників до і після тренінгу (розподіл різниць близький до нормального). Адекватний критерій: А) t-критерій для незалежних вибірок; Б) t-критерій для залежних вибірок; В) χ^2 Пірсона; Г) U-критерій Манна–Уїтні.

4. (Розділ 8) Для порівняння двох незалежних груп при $d = 0,5$, $\alpha = 0,05$ (двобічна гіпотеза) і потужності 0,80 потрібно приблизно такий обсяг вибірки в кожній групі: А) 26; Б) 34; В) 64; Г) 128.

5. (Розділ 8) Гіпотеза є науковою в поперівському розумінні, якщо вона: А) підтверджена багатьма спостереженнями; Б) принципово може бути спростована емпіричними даними; В) сформульована авторитетним науковцем; Г) пояснює будь-який можливий результат.

6. (Розділ 9) Оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів як нових Закон «Про освіту» кваліфікує як: А) плагіат; Б) самоплагіат; В) фабрикацію; Г) фальсифікацію.

Тип Б (2 бали)

7. (Розділ 2, встановлення відповідності) Співвіднесіть теорію та автора: (1) теорія самодетермінації; (2) соціально-когнітивна теорія; (3) психосоціальна теорія розвитку; (4) ієрархічна теорія потреб. А) А. Маслоу; Б) Е. Десі та Р. Райан; В) А. Бандура; Г) Е. Еріксон; Ґ) К. Роджерс.

8. (Розділ 8, множинний вибір) У кореляційному дослідженні ($N = 60$) отримано $r = 0,28$, $p = 0,03$ між часом у соцмережах і тривожністю. Оберіть усі правильні висновки: А) зв'язок статистично значущий на рівні $\alpha = 0,05$; Б) час у соцмережах спричиняє тривожність; В) спільна частка дисперсії становить приблизно 8%; Г) зв'язок сильний; Ґ) для причинного висновку потрібен експериментальний або лонгітюдний дизайн.

9. (Розділ 9, ситуаційне завдання) Під час онлайн-опитування ВПО відповіді учасника за PCL-5 значно перевищують скринінговий поріг. Оберіть усі коректні дії дослідника: А) повідомити учаснику діагноз «ПТСР»; Б) діяти за протоколом підтримки, затвердженим етичною комісією; В) надати контакти служб психологічної допомоги; Г) вилучити дані з аналізу без попередньо визначених критеріїв; Ґ) зберігати конфіденційність у межах інформованої згоди.

Ключі: 1 – Б; 2 – В; 3 – Б; 4 – В; 5 – Б; 6 – Б; 7 – 1Б, 2В, 3Г, 4А; 8 – А, В, Ґ; 9 – Б, В, Ґ.

9. Рекомендована література

Етика, доброчесність, оформлення

1. Етичний кодекс психолога (прийнятий Товариством психологів України, 1990).
2. ALLEA. (2023). *The European Code of Conduct for Research Integrity* (Revised ed.).
3. American Psychological Association. (2017). *Ethical principles of psychologists and code of conduct* (2002, amended 2010 and 2016).
4. American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.).
5. World Medical Association. (2013). *Declaration of Helsinki: Ethical principles for medical research involving human subjects*.

Загальна психологія, історія, особистість

1. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2004.
2. Gross, R. (2020). *Psychology: The science of mind and behaviour* (8th ed.). Hodder Education.
3. Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2016). *A history of modern psychology* (11th ed.). Cengage.
4. Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow*. Farrar, Straus and Giroux.
5. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-determination theory*. Guilford Press.
6. Gross, J. J. (Ed.). (2014). *Handbook of emotion regulation* (2nd ed.). Guilford Press.

Вікова та соціальна психологія

1. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2005.
2. Berk, L. E. (2018). *Development through the lifespan* (7th ed.). Pearson.
3. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : посібник. Київ : Академвидав, 2003.
4. Myers, D. G., & Twenge, J. M. (2022). *Social psychology* (14th ed.). McGraw-Hill.

Клінічна психологія, травма, супервізія

1. American Psychiatric Association. (2022). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed., text rev.).
2. World Health Organization. (2022). *International classification of diseases* (11th rev.).
3. Barlow, D. H., Durand, V. M., & Hofmann, S. G. (2018). *Abnormal psychology: An integrative approach* (8th ed.). Cengage.
4. Forbes, D., Bisson, J. I., Monson, C. M., & Berliner, L. (Eds.). (2020). *Effective treatments for PTSD* (3rd ed.). Guilford Press.
5. Herman, J. L. (2015). *Trauma and recovery*. Basic Books.
6. World Health Organization. (2011). *Psychological first aid: Guide for field workers*.
7. Bernard, J. M., & Goodyear, R. K. (2019). *Fundamentals of clinical supervision* (6th ed.). Pearson.

Психофізіологія, нейронаука, цифрові технології

1. Cacioppo, J. T., Tassinary, L. G., & Berntson, G. G. (Eds.). (2017). *Handbook of psychophysiology* (4th ed.). Cambridge University Press.
2. Gazzaniga, M. S., Ivry, R. B., & Mangun, G. R. (2019). *Cognitive neuroscience* (5th ed.). W. W. Norton.
3. Freeman, D., Reeve, S., Robinson, A., et al. (2017). Virtual reality in the assessment, understanding, and treatment of mental health disorders. *Psychological Medicine, 47*(14), 2393–2400.

Психодіагностика і психометрика

1. Cohen, R. J., Schneider, W. J., & Tobin, R. M. (2022). *Psychological testing and assessment* (10th ed.). McGraw-Hill.
2. Furr, R. M. (2021). *Psychometrics: An introduction* (4th ed.). SAGE.
3. International Test Commission. (2017). *ITC guidelines for translating and adapting tests* (2nd ed.).

Методологія та статистика

1. Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2023). *Research design* (6th ed.). SAGE.
2. Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (2002). *Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference*. Houghton Mifflin.
3. Field, A. (2024). *Discovering statistics using IBM SPSS Statistics* (6th ed.). SAGE.
4. Hayes, A. F. (2022). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis* (3rd ed.). Guilford Press.
5. Braun, V., & Clarke, V. (2022). *Thematic analysis: A practical guide*. SAGE.
6. Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3. *Behavior Research Methods, 39*(2), 175–191.

7. Appelbaum, M., Cooper, H., Kline, R. B., et al. (2018). Journal article reporting standards for quantitative research in psychology. *American Psychologist, 73*(1), 3–25.

8. Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., et al. (2021). The PRISMA 2020 statement. *BMJ, 372*, n71.

9. Open Science Collaboration. (2015). Estimating the reproducibility of psychological science. *Science, 349*(6251), aac4716.

Праці українських науковців

1. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості. Київ : КММ, 2006.

2. Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003.

3. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2008.

4. Карамушка Л. М. Психологія управління : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003.

5. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості. Харків : Фоліо, 1996.

6. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. 2-ге вид., перероб. і доп. Кропивницький, 2021.

7. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практ. посіб. / за наук. ред. Т. М. Титаренко. Кропивницький, 2019.

8. Психологічне здоров'я особистості: засоби самодопомоги в умовах тривалої травматизації / за наук. ред. Т. М. Титаренко. Кропивницький, 2018.

9. Теорія і практика психологічної допомоги та реабілітації : підручник. 2-ге вид., доп. Київ : НУОУ ім. І. Черняховського, 2020 (розділи В. Горбунової, В. Климчука та ін.).

10. Кокун О. М. Психофізіологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 184 с.

11. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності : монографія. Київ : Міленіум, 2004.

12. Корольчук М. С., Осьодло В. І. Психодіагностика : навч. посіб. Київ : Ельга ; Ніка-Центр, 2005.